

AANBEVELINGEN UIT HET PROJECT

“AFRIKAANS VROUWENNETWERK”

BRUSSEL 20 DECEMBER 2008

Op te merken valt dat vervrouwelijking van migraties toeneemt, wat een breuk uitmaakt met het klassieke model van immigratie (traditioneel mannelijk, laaggeschoold en afkomstig van de mediterrane landen). Tegelijkertijd, neemt het kwalificatieniveau van migranten en het aantal gediplomeerde vrouwen toe. Tegenover deze grotere vrouwelijke aanwezigheid, rijzen specifieke hinderpalen die hun integratieproces tegenwerken. Door gewoon vrouw te zijn cumuleren de vrouwelijke nieuwkomers handicaps, daar meerdere discriminerende factoren zich samenspannen om hun traject te bepalen. Veel vrouwen hebben geen eigen inkomsten, zijn zeer afhankelijk van hun familie en slagen er slechts moeizaam in een eigen sociaal netwerk te vormen. Sommigen hebben bovendien voor ze in ons land aankwamen als vrouw traumatische ervaringen gehad en hebben daarom specifieke begeleiding nodig.

Uit de verschillende ontmoetingen onder migrantenvrouwen en de thematafels die op verschillende locaties werden georganiseerd, hebben wij kunnen vaststellen dat de problematiek van onthaal en integratie van migrantenvrouwen onvoldoend aanbod komt in het beleid. En wij zijn van mening dat zolang de gender dimensie onvoldoend tot uiting komt in de politieke debat over immigratie en onthaalbeleid, kunnen wij moeilijk verwachten dat de belemmeringen waarmee de migrantenvrouwen worden geconfronteerd weg genomen worden.

Om de onthaal en integratie van migrantenvrouwen te kunnen laten slagen dienen alle overheden, de uitvoerende instellingen en instanties en de werkgevers en hun organisaties maar ook de werkgevers hun verantwoordelijkheden te nemen en zich beter te richten op de specifieke problemen van migrantenvrouwen.

Enkele aanbevelingen werden dan ook geformuleerd met het oog op het vergroten van de kansen van migrantenvrouwen op integratie en participatie en het optimaal benutten van hun kwaliteiten, capaciteiten, competenties en talenten.

1. GEWELD TEGEN VROUWEN VOORKOMEN EN BESTRIJDEN.

Door de migratie veranderen soms de rollen van de mannen en vrouw binnen het gezin. Zo hebben mannen vaak het moeilijk met het accepteren van de nieuwe situatie, bijvoorbeeld het feit dat zij niet langer de kostwinner zijn. Thuis blijven impliceert huishoudelijke werk verrichten. Dit valt niet in de smaak van pas aangekomen mannen en kan spanningen veroorzaken in de partnerrelatie. Deze spanningen kunnen tot het geweld leiden.

Migrantenvrouwen hebben hier geen traditionele bemiddelingstructuren en doen weinig beroep op psychologen. Daarom pleiten wij voor een aangepaste gezinsbemiddeling, in de

mate van het mogelijke uit de eigen gemeenschap, de spanningen binnen de familie het hoofd te bieden.

Indien migrantenvrouwen het slachtoffer zijn van het geweld dient de dader gestraft te worden en het slachtoffer ondersteund te worden.

2. EEN AANGEPASTE VERBLIJFSRECHT

Migrantenvrouwen zijn vaak afhankelijk van hun mannen bij gezinshereniging. Zij krijgen immers een verblijfsvergunning van een bepaalde periode. De vrouw moet met haar man verblijven, wilt zij haar identiteitskaart verlengd krijgen. De afhankelijke status maakt vrouwen kwetsbaar voor allerlei vormen van geweld en uitbuiting. De vrouw verliest immers haar verblijfsvergunning als ze haar gewelddadige partner wil verlaten.

Wij bevelen aan om de verblijfsrecht aan te passen aan het emancipatiebeleid dat autonomie, zelfontplooiing en zelfbeschikking wil bevorderen..

3. ERKENNING EN BENUTTING VAN DE CAPACITEITEN VAN MIGRANTENVROUWEN

Verschillende migrantenvrouwen hebben in hun herkomstland of in een andere buitenland relevant ervaringen opgedaan die geoptimaliseerd kunnen worden bij hun participatieproces, bij voorbeeld op de werkvloer. Maar deze ervaringen worden vaak niet erkend. Andere migrantenvrouwen hebben in het buitenland een opleiding gevolgd die ook niet wordt erkend of wordt ondergewaardeerd. Toch stellen wij vast dat die verschillende door migrantenvrouwen verworven competenties heel waardevol (kunnen) zijn voor de Belgische samenleving.

België dient dus eerst de behaalde diploma's en de verworven competenties te waarderen. Pas daarna kan een passend traject (opleiding, stage) aangeboden worden. Wij bevelen dan ook aan een soepel systeem van diplomawaardering en de procedure van Elders Verworven Competenties te implementeren.

Op die manier kunnen wij

- de inzet en benutting van de competenties van migrantenvrouwen optimaliseren
- vormingen en opleidingen van migrantenvrouwen afstemmen op hun reële noden en capaciteiten
- De opgedane ervaring van migrantenvrouwen laten meetellen
- Migrantenvrouwen in de gelegenheid stellen om snel een aangepaste opleiding te volgen (zonder tijd te verliezen)
- De drempel om een opleiding te volgen, verlagen

Anders zullen de participatie en ontplooiing van migrantenvrouwen lege worden blijven zolang hun talenten en capaciteiten niet optimaal worden gewaardeerd en benut.

4. TOEGANKELIJKE KINDEROPVANG

De problematiek van kinderopvang is geen specifieke probleem voor alleen migrantenvrouwen. Ze wordt ook bij andere bevolkingsgroepen ervaren. Maar op te merken valt wel dat de meeste migrantenvrouwen serieuze belemmeringen ondervinden om actief maatschappelijk te participeren. Zij kampen immers met

- de onwetendheid over de mogelijkheden van formele kinderopvang en mogelijke financiële ondersteuning of voordelen
- het gebrek aan de beschikbare plaatsen (lange wachtlijsten)
- de financieringsproblemen
- de beperkte aansluiting tussen opvangtijden en werktijden (cursustijden)
- een zwakke sociale netwerk: geen grote ouders of andere familieleden die op hun kinderen kunnen letten.

Wij bevelen aan:

a) alternatieve kinderopvang te stimuleren door:

- het opvangmoeder systeem onder migrantenvrouwen te stimuleren (financieel en organisatorisch aantrekkelijk maken) en te promoten (voorlichting daarover geven)
- enkele huizen in wijk of delen van buurthuizen op bepaalde tijden vrij te maken voor kinderopvang en migrantenvrouwen hierin inschakelen als werkkrachten (op basis van verworven competenties) of als stagiaires of zelf als vrijwilligers.
- migrantenvrouwen stimuleren om eigen bedrijf op te richten in kinderopvang. Hierbij zou de gemeente een faciliterende rol kunnen spelen.

b) een toekenning van onkostenvergoeding voor kinderopvang aan alle maatschappelijk participerende vrouwen met kinderen jonger dan 12 jaar.

c) migrantenvrouwen daadwerkelijk op de hoogte brengen en bewust laten worden van de mogelijkheden en de voor hen positieve aspecten van kinderopvang (opzet, capaciteit, kwaliteit en financiële mogelijkheden).

5. DE ARBEIDSDEELNAME VAN MIGRANTENVROUWEN VERHOGEN DOOR

a) maatwerk en adequate begeleiding, eventueel door een persoonlijke mentor

b) Intensieve voorlichting en training aan medewerkers van arbeidsbemiddelende organisaties en andere intermediairs over omgang met en benadering van migrantenvrouwen om hun begrip, inzicht en kennis te bewerkstelligen ten aanzien van de capaciteiten, de competenties, de wensen en de ambities van migrantenvrouwen tegenover de Belgische arbeidsmarkt. Daarnaast wordt een meer multicultureel personeelsbeleid bij deze organisaties aanbevolen.

c) stimulansen te creëren voor werkgevers om migrantenvrouwen in dienst te nemen of stage te laten doen: externe begeleiding op maat van migrantenvrouwen, financiële tegemoetkomingen, helderheid over mogelijke financiële voordelen, enz.

d) bevordering van behoud op en doorstroom naar de arbeidsmarkt van migrantenvrouwen door de werkgevers (financiële) voordelen toe te kennen: een werkgever die een migrantenvrouw een stage biedt of die een stagiair aanwerft na afloop van de stage zou een financiële stimulans krijgen. Daarnaast moet de werkgever aangemoedigd worden om een diversiteitbeleid te ontwikkelen en actief multicultureel personeelsbeleid in te voeren en te implementeren.

6. STIMULEREN VAN ZELFSTANDIG ONDERNEMERSCHAP

Sommige migrantenvrouwen die niet participeren op de arbeidsmarkt zouden graag hun eigen bedrijf opzetten. Maar zij weten vaak niet tot wie zij zich moeten wenden en welke mogelijkheden er bestaan ten aanzien van zelfstandig ondernemerschap. Veel migrantenvrouwen hebben een drempel om aan te kloppen bij hulpbediende instanties in dit kader. Zo worden de verschillende mogelijkheden voor subsidies en ondersteuning niet bekend, laat staan benut. Toch stellen wij vast dat deze vrouwen gestimuleerd dienen te worden om hun ideeën uit te werken en hun activiteiten te formaliseren.

Wij bevelen dan ook aan de gemeente de verantwoordelijkheid neemt voor het stimuleren van zelfstandig ondernemen. De gemeente zou bij voorbeeld:

- voorlichtingsbijeenkomsten organiseren over verschillende praktische aspecten rond zelfstandig ondernemen.
- Informatie geven over de financiering,
- een begeleider ter beschikking stellen voor aanvragen en praktische zaken.
- Zelforganisaties inschakelen voor de verspreiding van informatie en hun werk en inspanningen honoreren

7. EEN MIGRANTENVROUWENETWERK ONDERSTEUNEN

Migrantenvrouwen hebben meer contacten nodig zowel onder elkaar als met de vrouwen uit andere gemeenschappen of met andere achtergronden. De uitwisseling van gedachten en ervaringen kan immers stimulerende en motiverend werken. Migrantenvrouwen die merken dat andere vrouwen met dezelfde achtergrond erin zijn geslaagd om zich te integreren, een eigen bedrijf op te zetten, hun artistieke talenten optimaal te optimaliseren en te benutten gaan ook een stap zetten om iets te bereiken.

Daarom bevelen wij aan de overheden en in de eerste plaats de gemeente een migrantenvrouwennetwerk te ondersteunen door bijvoorbeeld de organisatie van bijeenkomsten onder vrouwen aan te moedigen en te faciliteren en projecten rond vrouwenwerking te financieren.

8. EEN ONDERSTEUNINGSCENTRUM INSTELLEN VOOR MIGRANTENVROUWEN

Om zich efficiënter te kunnen integreren en participeren hebben migrantenvrouwen informatie nodig. Vaak is deze informatie al aanwezig. Maar veel vrouwen weten niet hoe ze aan deze informatie kunnen komen.

Daarom lijkt het ons aangewezen aan te bevelen dat in de gemeente en, in de mate van het mogelijke, in de wijk een ondersteuningscentrum ingesteld wordt. Het centrum zou dienen als centraal punt waar alle relevante informatie voor migrantenvrouwen verzameld wordt en waaruit deze informatie verspreid kan worden. Het centrum zou de opdracht hebben om relevante documentatie te centraliseren en migrantenvrouwen te ondersteunen: scholen in het verzamelen van informatie, deze informatie vertalen in individuele mogelijkheden, verenigingsmanagement. Zo zou centrum bij voorbeeld vormingen geven over bepaalde thema's: computergebruik, internet, lobbyen, efficiënt communiceren enz. Het kenniscentrum zou ook de nodige infrastructuur (computer, internet, kranten) ter beschikking stellen van de betrokkene migrantenvrouwen.

Maar de migrantenvrouwen dienen ook de op hun ambities en mogelijkheden toegesneden kansen te pakken. Zij moeten inspanningen doen om de geboden kansen te grijpen.